

Formatervező cég az esztétikus környezetért

Akarjunk szép dolgok között élni

Korszerűen formatervezett lakás- és irodabútorokat, berendezési és használati tárgyakat kortárs magyar képzőművészeti alkotásokkal együtt láthatunk majd a V.A.M. Art Design közeljövőben megnyitandó bemutatótermében, Budapesten, a Király u. 22. szám alatt. A felújítási munkálatok befejeztével a magánvállalkozásban működő cég céljairól, tevékenységéről és terveiről beszélgettünk Kohán Imre formatervezővel, művészeti vezetővel.

A céget lakások és irodák belső tereinek és bútorainak tervezésére alapította 1990-ben a belsőépítész-formatervező Vicze házaspár — tudtam meg a kezdetekről. Megrendelőik (vagyis a piaci igények) hatására bővült aztán tevékenységük korszerűen formatervezett bútorok beszerzésével. Kapcsolataikat főként olasz, német és skandináv gyártókkal és tervezőkkel kezdték kialakítani. Ma 100-130 bútor- és lakberendezés-gyártóval, illetve a gyártók tervezőivel áll kapcsolatban a hat belső és számos külső munkatárssal dolgozó cég.

— Egy éve nyíltott lehetőségünk arra, hogy a milánói Memphis cég bútorcsaládjának tagjait (amelyek a nyolcvanas évek közepén az egész világon forradalmasították a lakberendezési kultúrát) bemutatathassuk, de ez a fővárosi önkormányzat bürokratikus akadályai miatt meghiúsult. E bútorok közül néhányat végül egyik partnerünk, a világítótesteket gyártó olasz Artemide cég Szerb utcai kiállítótermében tudtunk bemutatni. Az ilyen-olyan formában bérelt helyiségek bizonytalanságai miatt döntöttünk végül saját bemutatóterem megnyitására.

— Ez a világon mindenütt természetes igénye a jelentő-

sebb cégeknek, a forgalom növelése érdekében.

— Mi azért ennél többet akarunk elérni: szeretnénk, hogy az emberek törődjenek a tárgyak formájával, hogy akarjanak izléses, korszerű dolgok között élni, akár munkahelyükön, akár otthon. Merjenek a világon mindegyik elfogadott modern bútorokat vagy használati tárgyakat vásárolni, mert ezek nemcsak esztétikusak, de a hagyományosaknál praktikusabbak is. S ha ez az igény általánossá válik, a korszerűen alkotó művészek végre meg tudnak majd élni munkáik eladásából.

— Új bemutatótermükben kortárs magyar képzőművészeti alkotásokat is kiállítanak és árusítanak majd. Gondolom, nem kis öröme a művészeknek, akiknek galériái egyre-másra zárnak be. Honnan jött a képek és szobrok kiállításának ötlete, és egyáltalán hogyan működik majd a bemutatóterem?

— Az ötlet szinte adta magát: a 600 m² alapterületű bemutatóterem falai üresek, amelyeket kár lenne kihátrólafelant hagyni. Ha bejönnek a megrendelők, akiknek elég pénzük van drága bútorokra, lakásukba nyilván képeket és szobrokat is szeretnék vásá-

rolni. Ezeknek bemutatásával az eladásból származó haszon mellékes, hiszen ha ez érdekelne bennünket, nyilván könnyen „emészthető” képeket és szobrokat állítanánk ki. Célunk elsődlegesen az, hogy jövőbemutató alkotások legyenek bemutatótermünkben.

A bemutatóteremben egyébként a mindenkori újdonságokkal szeretnénk látogatóinkat megismertetni, legyen az bútor, lámpa, lakberendezési vagy használati tárgy. A kortárs képzőművészek alkotásai közül izlésünknek megfelelően válogatunk, és az anyagot időszakonként, esetleg havonta cseréljük majd.

— Magyar bútorokat is népszerűsítene kiállítótermükben?

— A bemutatott termékek átlag 30 százaléka hazai, de egyelőre forgalmazásukat nehezíti, hogy az egyazon minőségű és izlésnek megfelelő hazai termékek formatervezése elmarad a nyugatiakétól, és áruk is magasabb. Mindenképpen szeretnénk hozzásegíteni ennek a helyzetnek a megváltoztatásához, mert a hazai tervezők is vannak olyan jók, mint külföldi társaik. Tavasszal pályázatot írunk ki 40 éven aluli hazai alkotók számára, iroda- és lakberendezési tárgyak tervezésére. A tervekhez csatoltan kérjük az „ideológia” leírását is, vagyis hogy milyen célra készítenék el termékeiket. A beküldött tervek egymás műveinek sorrendbe állításával a résztvevők maguk zsűri-

zik. Lehetőség szerint valamennyi terv alapján legyártunk egy mintapéldányt, amelyet a karácsonyi vásárlási időszakot szem előtt tartva novemberben állítanánk ki úgynevezett designer hetünk alkalmával. S ha bármelyik bútort megrendelnék, a sorozatgyártás csak szervezés kérdése.

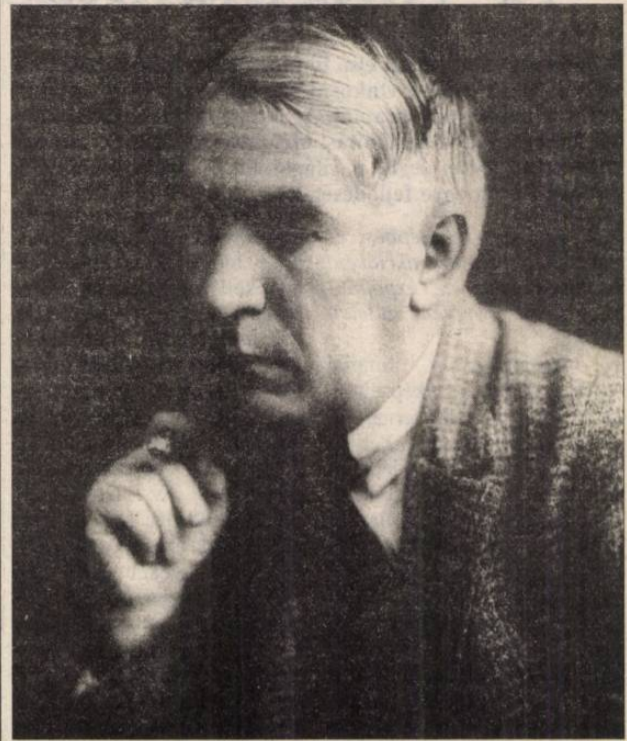
Ez a pályázat a második lesz a cég életében. Az első tavaly írták ki az Artemidével közösen, és az első három díjas lámpa most is az olasz partner termékeivel együtt van kiállítva a Szerb utcában. Az effajta tevékenység része reklámjünknek, mert „tudatosítja az emberekben, hogy a V.A.M. Art Design a legjobb hazai lakberendezéstervező és -forgalmazó cég”. Amit a Budapesti Tavasz Fesztivállal egy időben, öt helyszínen és iroda- és lakberendezés, világítótest-, üveg- és kerámia-formatervezés témában megrendezett designer hetükön is igazolni kívánunk.

A pályázatok végső célja egyébként a hazai tervezőkben rejlő, és kétségkívül meglévő tehetség mozgósítása. Mert meg vannak győződve arról, hogy megfelelő támogatással a magyarországi szakemberek is versenyképesek lesznek a helyzeti előnyt élvező nyugati társaikkal, és termékeikkel be lehet majd törni a nyugati piacokra. Ez lenne a végső célja a V.A.M. Art Design által elindított folyamatnak.

D. Veszelszky Sára

60 éve halott Móra Ferenc

Akit a gyermekkor tett íróvá

A XX. századi magyar próza egyik legnagyobb mesemondójának szokták nevezni, holott ő csupán lehetőséget — s nem célt — látott a gyermekkorú idézéskor történetekben, melyek révén a világ kis és nagy dolgairól véleményt mondhatott. Íróként, magyarként, emberként. Móra Ferenc a sors keménységével, a nyomorral és nélkülözéssel hamarabb ismerkedett meg, mint a „hol volt, hol nem volt” világgal; történetei — a *Kincskereső kis kömdöntől* a *Hannibál föltámasztásáig* — ezért tűnnek oly kezenfekvően egyszerűeknek és hihetőeknek. Érthető, hiszen az általa teremtett mesehősök a szokványos népmesei helyzeteket a valóság partjairól közelítik meg — a „csoda”, a kimondott mese mintha csupán azért lobbanna magasra az elbeszélő fantáziájában, hogy a valóság keménységét még jobban érzékelhessük.

Móra Ferenc esetében (is) messzemenően találunk számítható a megállapítás, hogy az író tulajdonképpen a gyermekkor látja el életre szóló élményekkel. Ha megnézzük, hogyan és milyen gyakorisággal térnek vissza irodalmi alkotásaiban a szűk családhoz fűződő mozzanatok: a szücsmester édesapa alakja, a kenyérsütésből élő édesanyja, a félegyházi „szolgadiákoskodás”, a megértő, de kispénzű tanítók világa bizony a fél századdal később jelentkező *Tamási Áron*, majd a napjainkban naggyá vált *Sütő András* jut eszünkbe, akik mesterüknek tekintették a ma hatvan évvel ezelőtt elhunyt prózaíró, kitűnő publicistát. Hogy írói munkássága mellett szerkesztői, könyvtárosi és muzeográfusi tevékenysége is számottevő, az csak a nyelv gazdagságát kutató írói nagyságot emeli az utókor szemében. (b)

Előadás-sorozat Budakeszin

Az amatőr filmezés titkai

Budakeszin a művelődési házban a napokban a napokban amatőrfilmes-kurzus indult, amely a filmkészítés műhelytitkaiba szándékozik beavatni az érdeklődőket. (A legközelebbi összejövetel február 16-án lesz.)

Az első alkalommal a témaválasztásról, a forgatókönyvről esett szó. Fénymásolt lapokat osztottak szét a hallgatóság között, melyek segítségével megismerkedhettek a képsíkokkal, kameraállításokkal, világításfajtákkal is. A továbbiakban kézbe vehették *Az alvilág lordjai* című film készülő forgatókönyvét is — az előadó, Nagy Ildikó munkáját. Ő mondta el, hogy a forgatókönyv megismerésén túl majd a forgatás folyamatáról, az utómunkákról, a rendező szerepéről is szót ejtenek, ugyanúgy a hangosításról, az operatőr és a rendező közös munkájáról is. Alkalmom lesz a felvételgép kezelésére, tehát a gyakorlatban, a terepen is ki lehet próbálni a megszerzett ismereteket.

A filmesztétikai ismeretek nagyon sokáig hozzáférhetetlenek voltak a nagyközönség számára — tudtuk meg Nagy Ildikótól. — A középiskolákban ugyan a magyar tantárgy része volt, de csak kiegészítő anyagként, s a tanárok sem igen szerettek hozzájárulni. Nem voltunk túl sokan az első budakeszi összejövetelen, de amikor elhagytuk a termet, okosabbnak, teljesebbnek érezhettük magunkat. S talán az ott lévők közül néhányan kedvet kaptak a filmezéshez. A négy előadásból álló sorozat lehetőség az amatőrfilmes-élet továbbterjesztésére. Budakeszin és környékén több mint száz videokamera-tulajdonos él. Őket is várják. (Kopasz)

Rádiófelvétel az aszódi kastélyban

A csárdás változatai

Ki ne találkozott volna már a népzene, néptáncot kedvelők közül szerte a Galga folyó, a Rákospatak vidékén a *Fix Stimm* zenekarral? A négy középiskolás fiatalemberből — *Dulai Zoltán* és *Rónai Zoltán* hegedűsökből, *Balogh Roland* brácsásból, *Bartók József* nagybőgősből — álló együttes lép fel önállóan vagy húzza a talpalávalót szinte minden népzenei rendezvényen ennek a tájnak, de járnak távolabbra, Pest megyén belül és kívül, s gyakran az országhatáron túl is szerepelni.

Nyolc éve kezdtek el együtt játszani, hárman szadai lakosok közülük, egyikül aszódi, s az aszódi zeneiskolában kaptak, kapnak egyre magasabb szintű zenei képzést. Tavaly az egész ország megismerhette őket, a középdöntőig jutottak a televízió *Ki mit tud?* vetélkedőjén, két énekessel, a bagyi *Mosóczi Lívával* és a szadai *Orosz Erzsébet*tel kiegészülve.

Hamarosan pedig újra az ország nyilvánossága előtt mutathatják meg, mint tudnak. Rádiófelvétel készült velük az aszódi Podmaniczky-kastély dísztermében. Negyvenperces összeállításukat a Petőfi rádió szombat esténként 19 óra 5 perckor kezdődő, együttesek és szólóisták népzenei hangversenyének helytadó Talpalávaló című műsorában sugározzák majd — de hogy felvételükre pontosan melyik szombaton kerül sor, azt egyelőre *Dévai János*, a rádió népzenei

rovatának szerkesztője sem tudta megmondani.

A felvétel egyben nyilvános hangverseny is volt, két zeneiskola, az aszódi mellett a szintén Talpalávalóban való szereplésre kiválasztott óbudai zeneiskola népzenei együt-

A Fix Stimm csapata „munka” közben: Rónai Zoltán, Dulai Zoltán, Balogh Roland és Bartók József népzenei játszik Balázs Gusztáv felvétele

tesének hangversenye. Elsőként az óbudai *Zurgó együttes* lépett a közönség elé. Tanáruk, *Balogh Sándor* is közreműködött, rajta kívül négy fiú játszott hangszeren, s négy lány énekelt. Egy Csík megyei zenei blokk kivételével moldvai csángó zenét mutatnak be, ennek megfelelően sajátos hangszereken, így volt zeneszerszámaik között koboz, ütőgardon, kabar (ez utóbbi fúvós hangszer).

Másodikként következett a házigazda aszódi együttes, a *Fix Stimm*. Mint tanáruk, Ró-

nai Lajos előjáróban elmondta, a magyar nyelvterület minden vidékének hangszeres zenéjét ismerik, játszik, egyetlen kivétel volt eddig számukra, a csángóság zenéje, mellyel mostanában szélesítik műsorukat. Már ez alkalommal is tartottak egy rövid gyimesi csángó bemutatót, *Rónai Lajos* és a gödöllői zeneiskolában oktató *Szabó Károly* közreműködésével.

De ami bámulatos változatoságban szót hangszereiken, a csárdás híres-nevezetes, a környékbelitől is eltérő kultúrájú Szék községe zenéjéből négyes vagy más néven magyart, sűrű tempót és csárdást adtak elő. A verpezdítő szatmári magyar verbunknál, frissnél, csárdásnál ismét nem nélkülözték a lányok énekét, mint a búcsúzó, műsorzáró kalotaszegi „hajnali”, csárdás és szapora zenéje mellé sem.

(Nádudvari)